

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Growing into citizenship: The differential role of the media in the political socialization of adolescents

Möller, J.E.

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Möller, J. E. (2013). *Growing into citizenship: The differential role of the media in the political socialization of adolescents*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Nederlandse samenvatting

De afstand tussen jongeren en traditionele politiek wordt steeds groter. Jonge kiezers gaan steeds minder naar de stembus en jonge burgers vermijden politieke informatie in de media. Dit is een probleem voor ons politiek systeem, want elke democratie is uiteindelijk afhankelijk van toekomstige generaties die opgroeien tot actieve burgers. Dit proefschrift belicht de rol van de media in het proces van politieke socialisatie. Zijn de media onderdeel van het probleem dat jongeren zich zo weinig voor politiek interesseren? En als dat zo is, kunnen ze dan ook een onderdeel uitmaken van een oplossing die het gat tussen jongeren en politiek kan overbruggen?

Gebaseerd op de theorie van politieke socialisatie, richt dit proefschrift zich op de drie kerngebieden die van belang zijn in het proces van democratische burgerschapsvorming: a) de ontwikkeling van politieke kennis; b) de ontwikkeling van politieke attitudes; en c) de ontwikkeling van politieke betrokkenheid en participatie. In de empirische hoofdstukken van dit proefschrift wordt vanuit verschillende invalshoeken onderzocht hoe deze kerngebieden van politieke socialisatie beïnvloedt worden door de media. Een belangrijke kanttekening hier is dat mediaeffecten over het algemeen worden gezien als een wederzijdse beïnvloeding van media gebruik en politieke ontwikkeling. Media gebruik en politieke kennis, attitudes, en betrokkenheid en participatie zijn afhankelijk van elkaar. Als één verandert, is het waarschijnlijk dat de andere dat ook doet.

Hoofdstuk 2, het eerste empirische hoofdstuk, heeft vooral tot doel de daarop volgende studies in een context te plaatsen. In dit hoofdstuk worden de politieke attitudes en participatie van Nederlandse jongeren vergeleken met die van jongeren uit andere Europese landen en met die van oudere mediagebruikers. Gebaseerd op een analyse van de European Social Survey, blijkt dat de invloed van media op politieke participatie in Europa redelijk gelijk is, al brengen gevestigde democratieën zoals Nederland over het algemeen een groter aantal geëngageerde burgers voort. Wat de vergelijking met oudere media gebruikers betreft, tonen mijn resultaten aan dat het effect van media op politieke attitudes en

participatie met de leeftijd sterker wordt. Dit betekent concreet dat een hoger gebruik van entertainment media leidt tot een daling in het vertrouwen in het politieke systeem. Tegelijk blijkt uit de analyse dat blootstelling aan nieuws media oudere gebruikers eerder mobiliseren. Dit houdt in dat de jeugd waarschijnlijk de periode is waarin mediaeffecten voor het eerst de politieke socialisatie beïnvloeden. Om dit proces te bestuderen zijn de volgende empirische hoofdstukken gebaseerd op een dataset, die speciaal voor dit onderzoek onder Nederlandse jongeren verzameld is. Daarbij hebben 746 jongeren over een periode van twee jaren, vier keer een vragenlijst ingevuld. De laatste keer direct nadat ze voor de eerste keer mochten stemmen.

Hoofdstuk 3 is een diepteanalyse van media effecten door de tijd. In dit geval bestudeer ik het proces van het verzamelen van politieke kennis als een zich wederzijds versterkende spiraal van nieuwsgebruik en politieke kennis. Mijn analyse stelt voor dat we inderdaad kunnen spreken van een wederzijds versterkende spiraal. Echter heeft de spiraal één dominante zijde, namelijk de reeds aanwezige politieke kennis. Het onderzoek wijst verder uit dat politiek leren door nieuwsmedia onafhankelijk is van achtergrondvariabelen zoals leeftijd en opleidingsniveau. Dit houdt in dat jongeren (waarschijnlijk) leren over politiek wanneer nieuwsmedia hen bereiken, onafhankelijk van bijvoorbeeld het type school waar ze op zitten.

Dit is een belangrijke vondst, omdat je goed geïnformeerd voelen over politiek (*internal efficacy*) een belangrijke voorwaarde is om aan politiek deel te nemen, zoals ik in hoofdstuk 4 aangeef. In dit hoofdstuk onderzoek ik de oorzaken en effecten van dit gevoel. Door onderscheid te maken in nieuwsbronnen (TV, krant, online nieuws, participatieve online media) toon ik aan dat het kijken van nieuws op televisie geen effect heeft op het gevoel geïnformeerd te blijven. Het gebruik van kranten en online nieuwsbronnen draagt aantoonbaar bij aan *internal efficacy*. Het sterkste effect echter is aangetoond voor participatieve online media. In een tweede stap van de analyse toon ik aan dat de kans dat jongeren met hoge *internal efficacy* eerder gaan stemmen tijdens hun eerste verkiezingen dan zij die niet begrijpen wat politiek inhoudt.

In de laatste empirische studie, beschreven in hoofdstuk 5, onderzoek ik of media inhoud die speciaal voor een jongere doelgroep gemaakt is strategisch gebruikt kan worden om politieke participatie van jongeren te stimuleren. Mijn resultaten tonen aan dat een dergelijk programma inderdaad een succesvolle manier kan zijn om jongeren te mobiliseren. Dit effect onafhankelijk van en aanvullend op de al positieve effecten van nieuwsgebruik in het algemeen.

Terugkomend op de vraag of en hoe de media bij kunnen dragen aan de politieke socialisatie van democratische burgers en de kloof te overbruggen tussen jongeren en politiek, zijn er drie belangrijke lessen te leren uit deze dissertatie:

Onderwijs ze: Kennis over politiek, opgedaan door familie of op school motiveert jongeren om het nieuws aan te zetten. Als ze eenmaal geïnteresseerd zijn in politiek, leren ze waarschijnlijk steeds meer van de nieuwsmedia. Tegen de tijd dat ze achttien worden voelen ze zich competent genoeg om te stemmen.

Bereik ze: Nieuwsmedia kunnen alleen een positief effect hebben op politieke kennis en betrokkenheid van de jongste generatie als het de jongeren bereikt. Dit kan worden gerealiseerd door nieuwsmedia zo te ontwerpen dat zij relevant zijn voor jongeren, zowel qua inhoud als qua stijl.

Betrek ze: Van alle verschillende nieuwsbronnen laten participatieve online media, zoals online fora en chatrooms, verreweg de grootste effecten op politieke participatie zien. Dit betekent dat als jongeren het meest over politiek leren als ze zelf deelnemen aan het politieke communicatie proces.